

Sygn. akt: WZ 4/16

POSTANOWIENIE

Dnia 18 kwietnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Bogdan Rychlicki

Protokolant : Marcin Szłaga

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej ppłk. Ryszarda Witkowskiego

w sprawie D. T. podejrzanego o przestępstwa określone w art. 53 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2012 r., poz. 124 ze zm.) i innych, po rozpoznaniu na posiedzeniu w Izbie Wojskowej w dniu 18 kwietnia 2016 r., zażaleń obrońcy podejrzanego i prokuratora na postanowienie Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 24 marca 2016 r., w przedmiocie stosowania i przedłużenia środka zapobiegawczego tymczasowego aresztowania wobec podejrzanego D. T.

p o s t a n o w i ł:

- 1. nie uwzględnić zażalenia obrońcy podejrzanego D. T.;**
- 2. w częściowym uwzględnieniu zażalenia prokuratora zmienić zaskarżone postanowienie i przedłużyć stosowanie tymczasowego aresztowania wobec podejrzanego D. T. na dwa miesiące, tj. do dnia 30 maja 2016 r.**

UZASADNIENIE

Prokurator Wojskowej Prokuratury Okręgowej w W. postanowieniem z dnia 3 marca 2016 r., na podstawie art. 310 § 2 k.p.k., w niniejszej sprawie przedłużył okres śledztwa do dnia 3 czerwca 2016 r. (k. 1110), a w dniu 16 marca 2016 r., na podstawie art. 263 § 2 k.p.k., art. 258 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. oraz art. 258 § 2 k.p.k., złożył wniosek do Wojskowego Sądu Okręgowego w W. o przedłużenie stosowania tymczasowego aresztowania wobec D. T. s. Henryka o trzy miesiące, tj. do dnia 29 czerwca 2016 r.

Wniosek ten uzasadniono tym, że D. T. jest podejrzany o popełnienie przestępstw, w tym zbrodni, określonych w art. 53 ust. 2, art. 54 ust. 1 i art. 56 ust. 1 oraz art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2012 r., poz. 124 ze zm.), a w dalszym toku postępowania przygotowawczego konieczna jest realizacja czynności procesowych, w tym uzupełnienie opinii przez biegłych z ośrodka badań DNA-WLGM. Nadto autor wniosku podniósł, że podejrzany nie przyznaje się w całości do zarzucanych mu czynów, w trakcie wykonywania czynności przeszukania w jego domu zniszczył swój telefon, co doprowadziło do uniemożliwienia uzyskania informacji o dowodach, które mogłyby przemawiać za jego sprawstwem. Nadto też, na obecnym etapie postępowania przygotowawczego nie ustalono tożsamości osób, którzy mieli być odbiorcami środków odurzających mogących być w posiadaniu podejrzanego. Również w tymże postępowaniu zaistniała okoliczność, iż jeden ze współpodejrzanych (Ł. J.) obawia się D. T.

Wojskowy Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 24 marca 2016 r., na podstawie art. 249 § 1 k.p.k. w zw. z art. 258 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k., art. 258 § 2 k.p.k. oraz art. 263 § 3 k.p.k., przedłużył wobec D. T. s. Henryka okres trwania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania na jeden miesiąc, tj. do dnia 30 kwietnia 2016 r.

Wojskowy Sąd Okręgowy podzielając wniosek prokuratora o konieczności przedłużenia tego środka zapobiegawczego uznał jednak, że przedłużenie to winno

trwać o jeden miesiąc, tj. do dnia 30 kwietnia 2016 r., gdyż pozwoli to „odpowiednio zdynamizować czynności procesowe wobec tego podejrzanego”, (k. 17-18).

Zażalenie na to postanowienie w dniu 30 marca 2016 r. wniósł prokurator Wojskowej Prokuratury Okręgowej. Na podstawie art. 438 pkt 3 k.p.k., zarzucił dokonanie błędnych ustaleń faktycznych mających wpływ na treść orzeczenia polegających na przyjęciu, że przedłużenie okresu tymczasowego aresztowania tylko o jeden miesiąc pozwoli zdynamizować czynności prokuratury wobec podejrzanego D. T., podczas gdy prawidłowa analiza przyczyn stosowania tego środka zapobiegawczego przemawia za przedłużeniem go na trzy miesiące. Skarżący na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez przedłużenie okresu tymczasowego aresztowania wobec D. T. o trzy miesiące, tj. do dnia 29 czerwca 2016 r.

W uzasadnieniu zażalenia m.in. prokurator wskazuje, że w toku aktualnie prowadzonego postępowania zachodzi konieczność uzyskania dowodów potwierdzających bądź wykluczających współsprawstwo tego podejrzanego z osobami, które wspólnie z nim zamieszkiwały i które mogły współdziałać z nim w uprawie ziela konopi. Ponadto, z uwagi na uzasadnione obawy ze strony innego podejrzanego Ł. J., który bezpośrednio wskazuje na D. T. jako sprawcę zarzucanych mu czynów, konieczna jest izolacja D. T. przynajmniej do czasu zakończenia czynności procesowych wobec Ł. J. Skarżący podniósł też, iż z uwagi na niepełną treść opinii w przedmiocie badań fizykochemicznych przedmiotów zatrzymanych u D. T., zachodzi konieczność jej uzupełnienia. Autor zażalenia zauważa też, że podejrzanym D. T. oprócz zarzucanych mu występków pozostaje pod zarzutem popełnienia zbrodni (art. 53 ust. 2 cyt. ustawy). Ta ostatnia okoliczność, zdaniem skarżącego, powinna być brana też pod uwagę przy ocenie stosowania dłuższych okresów tymczasowego aresztowania niż jeden miesiąc.

Zażalenie na to postanowienie wniósł również obrońca podejrzanego D. T.. Na podstawie art. 252 § 1 k.p.k., zaskarżając je w całości zarzucił:

1. obrazę art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., mogącą mieć wpływ na treść orzeczenia poprzez naruszenie zasad obowiązkowego uwzględniania okoliczności

korzystnych dla podejrzanego oraz swobodnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego,

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia polegających na niesłusznym uznaniu, że zachodzą:

- wysokie prawdopodobieństwo popełnienia przez podejrzanego zarzucanych mu czynów,
- przesłanki zagrożenia surową karą (art. 258 § 2 k.p.k.),
- szczególne okoliczności sprawy powodujące niemożność ukończenia postępowania przygotowawczego (art. 263 § 1 k.p.k.).

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia, a w przypadku niepodzielenia tego wniosku, o jego zmianę w postaci zastosowania w miejsce uchylonego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania środków zapobiegawczych o charakterze wolnościowym w postaci:

- dozoru Policji (art. 275 § 1 k.p.k.);
- poręczenia majątkowego w kwocie 20 000 zł (art. 266 § 1 k.p.k.);
- zakazu opuszczania kraju połączonego z zatrzymaniem podejrzanemu paszportu (art. 277 § 1 k.p.k.).

W uzasadnieniu zażalenia na wstępie podniesiono, że sąd pierwszej instancji w sposób wysoce lakoniczny odniósł się do uwarunkowań związanych z treścią art. 263 § 2 k.p.k.. Autor zażalenia w dalszej kolejności zakwestionował zasadność zastosowania w niniejszej sprawie najsurowszego środka zapobiegawczego poddając w wątpliwość dotychczas zebrane dowody, w tym opinie, które według jego oceny są „korzystne” dla podejrzanego (opinia biegłego z zakresu badań porównawczych pisma oraz okoliczności nieużywania przez podejrzanego urządzeń służących do produkcji środków odurzających). Skarżący również zakwestionował niezasadność zaistnienia przesłanki, o której mowa w art. 258 § 2 k.p.k., poprzez niewykazanie realności obawy podejmowania przez podejrzanego utrudniania prawidłowego toku postępowania. W tej sytuacji, w

ocenie autora zażalenia, wystarczającym byłoby dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania zastosowanie środków zapobiegawczych o charakterze wolnościowym. Na koniec odnosząc się do zażalenia prokuratora obrońca podejrzanego wskazał na ratio legis art. 310 § 1 k.p.k., w kontekście podjętych decyzji procesowych sądu pierwszej instancji oraz Sądu Najwyższego w zakresie przedłużenia okresu stosowania tymczasowego aresztowania podejrzanego D. T.

Wojskowy Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 4 kwietnia 2016 r., stosownie do treści art. 463 § 1 k.p.k., nie uwzględnił zażalenia prokuratora i przekazał środek odwoławczy do rozpoznania Sądowi Najwyższemu (k. 40-42).

Sąd Najwyższy po wysłuchaniu prokuratora popierającego zażalenie oraz obrońcy podejrzanego, który wnosił o uwzględnienie jego zażalenia oraz nieuwzględnienie zażalenia prokuratora, rozważył co następuje.

Co do zażalenia obrońcy podejrzanego. Jest ono niezasadne. Zaskarżona decyzja procesowa sądu pierwszej instancji jest trafna, zaś jej uzasadnienie stosownie do rodzaju tego orzeczenia czyni zadość jego wymogom. Na wstępie należało zauważyć, że wniesiony środek odwoławczy przez obrońcę w swojej treści jest tożsamym z zażaleniem wniesionym przez tego samego obrońcę w dniu 8 lutego 2016 r., a które to było przedmiotem oceny Sądu Najwyższego w postanowieniu z dnia 23 lutego 2016 r., WZ 1/16. Wbrew temu co podnosi autor zażalenia, na obecnym etapie postępowania nadal aktualne są przesłanki do stosowania i przedłużenia tymczasowego aresztowania podejrzanego. Były one uprzednio weryfikowane w decyzjach procesowych sądu pierwszej instancji oraz Sądu Najwyższego. Podejrzanemu, m.in. zarzucono popełnienie zbrodni określonej w art. 53 ust. 2 cyt. wyżej ustawy. Stąd też surowość grożącej kary wynikająca z ustawowego zagrożenia, wbrew temu co kontestuje autor zażalenia, stanowi samodzielną podstawę stosowania tymczasowego aresztowania (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2012 r., I KZP 18/11, OSNKW 2012, z. 1, poz. 1), albowiem możliwość wymierzenia surowej kary stwarza domniemanie, że podejrzanym w celu uchronienia się przed tą karą, może podejmować działania zmierzające do zakłócenia prawidłowego toku postępowania poprzez ukrywanie się, nakłanianie do fałszywych zeznań, bądź wyjaśnień itp. W tej

sytuacji w ocenie Sądu Najwyższego jedynym środkiem zapobiegawczym, który zapewni prawidłowy tok postępowania w niniejszej sprawie jest tymczasowe aresztowanie podejrzanego, a *in concreto* przedłużenie tego środka na stosowny okres czasu. Nie ulega też najmniejszej wątpliwości, że na tym etapie postępowania nie można dokonywać całościowej oceny dowodów, w tym opinii biegłych, czy są one korzystne, czy też nie dla podejrzanego, bowiem ocena ta wyłącznie występuje w wyroku w zakresie winy i kary.

Natomiast zażalenie prokuratora jest częściowo zasadne z następujących powodów. W ocenie Sądu Najwyższego okoliczności przedstawione w zażaleniu uzasadniają częściowo zmianę zaskarżonego postanowienia przez przedłużenie okresu trwania tymczasowego aresztowania wobec podejrzanego D. T. na dwa miesiące, tj. do dnia 30 maja 2016 r. Decyzja procesowa prokuratora o przedłużeniu okresu śledztwa do dnia 3 czerwca 2016 r., powoduje, że Sąd Najwyższy, m.in. z tego też powodu, ograniczył okres stosowania tymczasowego aresztowania podejrzanego, albowiem nie ulega najmniejszej wątpliwości, że wniosek prokuratora o przedłużenie stosowania tymczasowego aresztowania wykracza poza ramy wszczętego w tej sprawie śledztwa, zaś środki zapobiegawcze stosuje się w toku postępowania przygotowawczego.

Wniosek prokuratora o przedłużenie stosowania tymczasowego aresztowania wobec podejrzanego D. T. jest kolejnym wnioskiem, a decyzja procesowa Sądu pierwszej instancji jest również kolejną czynnością procesową w niniejszej sprawie. Na tym etapie postępowania zażaleniowego wobec tegoż podejrzanego nadal aktualne są przesłanki stosowania tymczasowego aresztowania, które były przedmiotem oceny Sądu Najwyższego w postanowieniu z dnia 23 lutego 2016 r. - WZ 1/16 i Sąd Najwyższy w obecnym składzie je akceptuje, niemniej jednak skarżący trafnie obecnie podnosi okoliczności, które bezpośrednio odnoszą się do czynności procesowych związanych z osobą podejrzanego D. T., które albo trwają, albo mają zostać przeprowadzone (uzupełnienie opinii – por. notatka prokuratora z dnia 14 marca 2016 r.). Z tego też względu chybiony wysoce jest pogląd Sądu pierwszej instancji, iż dla „zdynamizowania śledztwa” (na czym miało to polegać – nie wyjaśniono – uwaga SN), wystarczający będzie okres

przedłużenia tymczasowego aresztowania o jeden miesiąc. Podnieść też należało, że specyfika tej sprawy, w której wiodącą rolę może pełnić podejrzany D. T., pozostający m.in. pod zarzutem zbrodni kwalifikowanej z przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, cechuje się pewnego rodzaju zawilnością, co przekłada się na ilość podejmowanych przez prokuratora czynności procesowych, które ze swej istoty wymagają dłuższego okresu czasu, niż jeden miesiąc.

Z tego też względu mając na uwadze zaistnienie ogólnych i szczególnych przesłanek stosowania tymczasowego aresztowania, przy braku okoliczności przemawiających za uchyleniem tego środka zapobiegawczego oraz zapewnienie koncentracji materiału dowodowego w niniejszej sprawie, należało nie uwzględnić zażalenia obrońcy podejrzanego, a w częściowym uwzględnieniu zażalenia prokuratora, przedłużyć okres tymczasowego aresztowania stosowanego wobec D. T. na dwa miesiące, tj. do dnia 30 maja 2016 r.

Pouczenie: Na niniejsze postanowienie zażalenie nie przysługuje (art. 426 § 1 k.p.k.).

kc